

SK 1. I. 2 Aneks do pracy „Hilary”
„Komórka Legalizacji”

Opracowanie Komórki Leglizacyjnej Sztabu Okręgu Wileńskiego AK przez Romualda Warakomskiego ps. „Hilary” daje obraz mozolnej i pełnej poświęcenia pracy żołnierzy podziemia. Napisana pięknym językiem, obrazowo przedstawia okupacyjne warunki wyjątkowo skomplikowanej sytuacji narodowościowej i politycznej tego regionu. Jest to już trzecia przeróbka w ciągu sześciu lat żmudnej pracy. Mimo długich sporów w większym lub mniejszym gronie pracowników tej grupy sądy o ludziach i te pozytywne /mam tu na myśli siebie/ i negatywne są skrajne i mogą być i są często bardzo krzywdzące. Uwidacznia się to specjalnie w okresie likwidacyjnym /lipiec 1944 do lipca 1945/ specjalnie zaś w czasie, gdy „Hilary” był kierownikiem tej grupy. Wypływa to z jego bardzo wrażliwej artystycznej natury, osamotnienia w środowisku, z którym był skłócony i zawođu życiowego.

Sądzę, że moim obowiązkiem jest skorygować przebieg faktów jak i nieuzasadnione krzywdzące osądzenia. Tak było ustą-
z autorem. „Hilary” zgodził się, że będzie do opracowania dołączył czon-
aneks, naświetlający inaczej wypadki okresu likwidacyjnego.

Str. 156-157

Najbardziej palącą jest sprawa Eli Rakowskiej, którą „Hilary” osądza o ja wną zdradę. Przede wszystkim aresztowanie całego sztabu na ul. Piaski mijają się z prawdą. Sztab już w tym czasie nie istniał, a to, co pozostało t. zn. p. o. Komendant Okręgu mjr. Wincenta Chrzęszczewski ps. „Ksawery”, Wanda Nowicka ps. „Regina” zostali aresztowani na ul. Obozowej 80, w domku Kzimirza Markiewicza, w mieszkaniu Krzywców. Nowik Bolesław ps. „Borsuk” został aresztowany na ul. Pióromont w drodze po wyjściu z tego domku.

Przedstawię chronologicznie przebieg faktów:

16 VII 1945 zostaje aresztowany por. Zygmunt Sajdak ps. „Feniks” w trakcie przygotowań do wyjazdu do kraju. Pełnił funkcję kwatermistrza. Miał wywieść złoto i dokumenty organizacji. Pod wpływem tortur załamuje się. W związku z tym 17 VII zostaje aresztowana Bronisława Kutiak ps. „Kazimiera”. Od poprzednio aresztowanego „Feniksa” władze MGB dowiedziały się o zebra-
niu na Obozowej 80. W rezultacie 18 VII w mieszkaniu Krzywców zostaje aresztowany „Ksawery” i „Regina”. Szczegółowy opis tych

Wzrost do pracy
Kierownik

Opis...
Wzrost...
Kierownik...
Opis...
Wzrost...
Kierownik...
Opis...
Wzrost...
Kierownik...

32-156-157

Opis...
Wzrost...
Kierownik...
Opis...
Wzrost...
Kierownik...
Opis...
Wzrost...
Kierownik...

Opis...
Wzrost...
Kierownik...
Opis...
Wzrost...
Kierownik...
Opis...
Wzrost...
Kierownik...

"oprac. H. ... 23.10.90
2x lista"

tych wydrzeń daje 'Ksawery' jako naoczny świadek i uczestnik. Ela Rakowska była jedynie łączniczką do Legalizacji przez skrzynkę na ul. Piaskowej. Wbrew usilnym protestom 'Hilary' umieścił w swym opracowaniu fragment ^{listu} Barbary Dudycz ps. 'Wojtuś' do 'Bolesława', jako argument do oskarżenia Eli Rakowskiej. Zapomina tylko dodać zdania z tego listu: 'Jeżeli 'Hilary' oskarża E. Rakowską to widocznie ma na to dowody: Przetrzymanie transportów do Polski dzięki zdradzie E. Rakowskiej nieudokumentowane. Padły wszystkie punkty łączności, zostali wzięci ludzie których poznała - jakie lokale, jacy ludzie? Miała skłonność do nawiązywania przelotnych romansów... chwyt niżej pasa, nie licuje z charakterem niniejszej pracy. Ponieważ podałem 'Feniksa' jako tego, który się załamał i przekazał dużo wiadomości władzom MGB podając swój pogląd na te sprawy. Nigdy nie wolno było liczyć, na to, że aresztowany się nie załamie. Każdy się załamie, gdy dostanie trochę więcej niż wynosi jego wytrzymałość porywczo-fizyczna. Trudno mieć pretensje do człowieka, że nie może podnieść 100 kg, gdy jego górne możliwości wynoszą 60kg. Takie podejście w tej sprawie było powszechne w całej naszej konspiracji. Załamywali się bardzo silni i nikt ich za to nie sądził. Każdy, kto przechodził te tortury badał dobrze o tym wie. Inaczej mogą myśleć ci, którzy 'tego' nie zaznali.

W opisie aresztowania 'Bogdana' na str. 119 czytamy: 'W takich warunkach tylko zacięte milczenie mogło mu uratować życie i ocalić 'Kuźnię', bo Kom. Okręgu nie pożalowałaaby pieniędzy, zwłaszcza że w grę wchodził dom Nowickich:

Na stronie 125: 'Pomijam już to, że Kom. Okr. nie dałaby ani grosza na jakąś próbę ratowania człowieka, który zdradził 'Kuźnię' i dom Nowickich przez jakieś egoistyczne machinacje:

Wrocław 28maja 1979 r.

Stanisław Kiałka
ps: 'Bolesław'

Aneks do pracy „Hilarep”
St. Kiatka

tych wygrywał także Krawczyński, jako nacowny właściciel i uczestnik.
Ela Rakowska była jedynie iścowniczką do legalizacji przez
skrypkę na ul. Piaszkowej. Wprawdzie asilny protestor Hilary
usiedlił w tym opracowaniu fragment ^{listu} Barbary Dudyca ps. Woj-
taś do Bolesława; jako argument do oskarżenia Eli Rakowskiej.
Rakowska tylko dodała zdania z tego listu: „Jeżeli Hilary oskarża
E. Rakowską to widocznie ma na to dowody”. Przekazywanie transportów
do Polski dzięki skradzie E. Rakowskiej nieudokumentowane.
Ważne były wszelkie punkty iścowniczości, zostały wzięte i udane których
podobała - jakie lokale, jakie ludzie, jakie skrytki do nawig-
owania przelotowych transportów... Chwył niżej pas, nie licząc z cha-
raktera niniejszej pracy. Pomysł podał Teniasz jako tego,
który się zajął i przejął do wiadomości wiadom MBP po-
daje swój pogląd na te sprawy. Nigdy nie było było liczyć,
na to, że straszący się nie zaimie. Kiedy się zaimie, gdy
dotyczyło trochę więcej niż wynosił jego wytrzymałość psychiczna.
Pracownik. Trudno jest przetrwać do zaimie, że nie może podnieść
100 kg. Gdy tego było niewiele wynosił MBP. Takie podjęcie
w tej sprawie było powszechne w całej naszej konspiracji. Za-
imawali się bardzo silni i nie było to nie sądzili. Kiedy
kto przechodził te torony będąc dobrze o tym się. Inaczej mogą
wydobyć ci, którzy tego nie zaimali.
W czasie straszenia „Bogdana na str. 119 wystraszony: W takich
warunkach tylko takie miejsce miejsce mogło na straszenie być i co-
liby „Kubiś”, do Kom. Głównego nie postawiały pytania, zwi-
żę w tym momencie do Nowickich:
Na stronie 122: „Pomysł” tak to, że Kom. Główny nie dążył ani grozić
na takim podjęciu ratowania człowieka, który zaimał „Kubiś”.
I do Nowickich przez jakiś czas może mechanizm:

Wrocław 20-go 1979 r.
Stanisław Kiatka
Bolesław

Biłdy legalizacji i opis Hilorego.

1. "Piotr" nie wyprzedzał zagrożeń Turbkiego, lokale zaproszone węgry - zono, lokal na ul. Worszewskiej.
2. "O. Złotycki": Romanie nie maom nie porzytujemy do porządkiem - najdłuższy okres "kucnie" kory stała z jego mieszkanin, pracy, Rome" na "i. Aldony" w legalizacji
3. Samozwola - skob. po mowym do pisania - brak kompletny planu podcaas robci na Wilno.
4. Opis pierwszego odwołania Śwetonowio kandydaturas na Strój (gorkoty, orystat) Udacnie się Piotr do porocsmi po wyppie Bogdona
5. Zbyszek idnie bez wdony i pistoletu ma spalkami 2 granaty miedy upstrawy
6. Gdy nie wroci o umórowej godziuno zoląca poryto się spae.

7. Brek dyrektywy KO w czasie zmiany
władzy nie w ręk, albo Regalizacji
8. Bez zapasowych kasy dokumentów
"szefc bez butów"
9. Rozkaz Piłsudskiego wprowadzenia w życie
kurii razem z ludem

Hilary

Legalizacja

str. 15 ma dele "Sprawy
legalizacji ludności niepełnowoj
i byłych wjebrzyd w ludce literacki"
Tekst nie jest jasny - chyba
litwini nie brali pod uwagę tej
nie powinno być.

Str 16 paragraf "musieli
walczyć sami" brakuje "sobie"

str. 48. W tym samym
dniu t.j. 17.VII.44 ma
odpisać oficerów w Bo-
dumie o godz. 18tej
została przesłana cała
grupa oficerów.

str. 52 Hawcy dostawali 15-20
lat katorgi (10 lat katorgi
nie było). Średnie otrzymywanie
15 lub 20 lat katorgi to 20-
krotnie było od trybunałów,
pod który się popędzi. Jeden
dostał 15 lat katorgi drugi
inny 20 lat.

str. 143, Opis pracy Boborybinin,
ulotek wóz Swobodej scierki,
odwrotni Namosiv i byłab mas
litwinow it.d.

W przypisach trzeba podać dokładne źródła autorów,
nie którzy są autorami.

str. 147. Prępek "Staro" "Im Dienste der
Deutsche Armee" no opasee med
Org. Todt-om.

Powstaws specjelne Gebietskomissar
polem no blankietach, cyboruych
v Anglii "Durchlasschein" (madzie
wpedki).

str. 148

W Arbeitsamtie pracowa moja kole-
zanka z matematyki na USSR Czestolanka,
ktora ndzielala dobiednych informacji
i wroci. Do Kubi Gierzidsiny do niej
szkaniu przysla z ^{blizozymy} precyzacjami i na
niejsen nastupowaliny coby stas
blankietow.

str. 150

Imy problemach no kupno odniny i bnter
przygotowani dokumentow no odbror
wisbnej idoci belizny przez grupę
"Streda" samowoladem, sobs no
gebules kuzgste, 2 ney.

str. 156.

deqity moqpe gestepowke miota numer
ony fotografis? O ile pamistam "nasze"
nie pomiedely fotografii.

str. 157

Prece dlo bawirki "N" list zid mi-
ra z pod Leningradu.

str. 161.

Pierwszy opisek w modym gromie na
Podobkij u Basi Dudyroszej - Bogdan
z gikoz. 1941/42

42/43 u švicke me ul. Šimborškij
romar byt zpebrucen

43/44 me Dominborškij
byt tom „Wilk“

Serqiner Piasecki svy kon- str. 164.
spivaj nazd od tomorbi
by vidercej dle legelincij,
vdivonej v 1940x i mit
go z tepo obrizku mi zvl-
mät, mino, v 43 pnedt 42/43
do Kodym. Pomogot i popu-
rat Piasecki pned
vnyotkem Vorkovic.

Prinygo od Piasecki i Ku-
cynickij Edvard p. „Ka-
line“ odbrat v misbenim
tego otet migo „Wendst“
pörmijny „Wilk“

str. 180

Odejici „Aldonij“ to nep-
ruminiv z Romanem
on me to bardo nacisbt.
i „Roman“ i „Aldonij“ pned-
stovita mi to kvetij or-
bisoi pned odejicem.

str. 181.

Nie furtivba... seostro Boblysto
nazvsko.

5 oevca 1942 gestopa me
ul. Wornorskiij.

str. 182

Z grupy "Köz" "Lucie" Maria
Sarecká byla u domu
Rymbkiewiczů po meterní.
Ojciec arestovaný, córka
barda přivázána na Bolšojá,
ktož uběhne "dívky".

str. 185

To mi byl zruček Lou-
dyški - vystavnik organizaci
politické. Neček na ul. Red-
gónnej u maneryci... všude
arestovaný: vrbelový.

str. 187

Pište představitel mi jako
povíd zvládnutím "the story" mi-
unijnosti postavením oběd,
intryg u. Gospodní i jiné proti
o pomoci u jej zvládnutím z de-
gelizaci. Postupněm se psal
redakce "Nepodlegosti" dle
"Lsi", představitel to jako
přeměti me mezi gónz na
lepše - vyřešeno stovně.
Absolutně mi intervencí vstoup,
by "the story" zrušit

str. 190 Po delegaci měla všude, dvanáctá delegace
a siostra Štefanová jela do produkci granatů.

str. 192

Nigdy z "Piotrem" no temet wywiadu
sporo i "wprowadzić" mi miastem.

W swoim czasie komisarzy wywiadu
skompletowaniem przez z Rosyjskim S.
Pomocą i teren, komisarzy komisji
uczynne monitorowaniem o udany in-
formacje. Na tej podstawie Oddziału prot.
miały ręką dostarczać zdobyte
dokumenty przez komisarzy do
legacji.

str. 199.

"Wileński" proponował objęcie legacji
kieracji Adami Golińskiemu, który
tego mi przypisał i uważał, że to, że
w tych sprawach się mi udało.

str. 213.

Zbyt silnie prowadzone
... "czynów międzynarodowych"

Wpadek Bolentowa z 19 lub 20 stycznia
44 r.

str. 216

"Wilk" zwrócił się później, Stred,
był w samowolnie - podległ
jedem z dotychczasowych ordonów.

str. 223.

Kontaktem było postanowienie, że w
następny dzień przy silnej ostrze
nastąpi ewakuacja lokali samowolnych.

Po skonczeniu, ze lokal zostal
gestepo. Wilk, Stavek, Strach, Pro-
kstor oznajmi mo ul. Bonifratenski
po obro god. 15 postawili odlyc
lokal, wlic gestepow, lokal
spelic. Na moje przypys, by do
tego wyc kedyon zornist odpyr
z Inermtu kintermistratwa, Sta-
vek odpowiedz, ze do tego tuba
Inch dni a mietiny do dyspo-
zycji 3 godiny. Na obom detycy
zjwili sy autem cizoznowym, ubro-
pini w antonety, gromoty, butelki
zapalajace. Przypa wyjscia byla
w amierem, "deski" - tam ma-
lont sy Wilk, Stavek, Strach, Pro-
kstor i Ada - detycy zapliwiny
punkt. Akcje zostala odwrotna
sprawdu nadajacine dniej ilosci
wyske do szkodliwych konow.
str. 236.

Moim waznie, ze Hilary zlyt
zostawie ocenie "pajentow" gdy po-
winnymy js do "ojca. Ze wyprz ra-
dostepi mi byla odpowiedniemu.
Byla saferu Tzermski bouyirne-
cyjnej. Odpowiedzialnym ze Tz-
cmski redniem, byt Stefan Czeski
i Orwat". Jut wztae, by zornisc
nadawanie w wzgledu z sube-

moim je redištejji "prer specijalnu
grupe namieruju. Takie feblu
pedi, ze aburet tego wzbecn dżemio
nie odlewa ze sbajuki.

str. 244.

Nieptnelny smiosek.

str. 245

Forbe II. Ambornie polwe pro-
dubowate Hornore, wydostatem
cetero egzemplare nie bydy z raktu.

str. 253

brok mistek owby "Ziski"

str. 264

Nie "sporki" a "bracimwoki"

Shidy wprowadzita se dize
Zofie Komwaroske - dlojenske z B78u
informata rediuj. 2

Ve hotelu
Ogiziskiego
u Pioreckiej

str. 276; 277 do 280

Cy to potrzebne w takiej formie.

str. ~~288~~ 291.

Cała 5 bryg "Lupenki" nie
prenta do Polski centralnej.

str. 303

Adam Boyerko "Toncio"

str. 304

mesmece

Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly mirrored and difficult to decipher.

to Peter
C. C. C. C.
a. P. P. P. P.